

کنگره ملی

مدیریت و برنامه ریزی شهری نوین

National Congress of

فراخوان مقاله

innovative management and urban planning

ایران - تهران - دانشگاه تهران
۲ شهریور ماه ۱۳۹۶

ارتباط معماری و سیاست در در شکل گیری الگوی معماری و شهرسازی نمونه موردی: تفکر کمونیستی در دو کشور روسیه و کره شمالی

فهیمة یاری^۱، سید امیر منصوری^۲

۱- پژوهشگر دکتری معماری مرکز پژوهشی نظر و مرکز تحقیقات راه و مسکن

۲- دکتری معماری، دانشگاه تهران

چکیده

رابطه میان معماری و شهرسازی و ساختار نظام سیاسی چیست؟ و سبک‌های مختلف معماری بخصوص در معماری و منظر شهری پایتخت‌ها چگونه می‌تواند این رابطه را بیان نماید؟ یک راه برای دستیابی به پاسخ این سوال خوانش طراحی شهری و سبک‌های معماری به عنوان بازتابی از پروژه سیاسی یک حکومت و به ویژه ایجاد ایدئولوژی است، به طوریکه مشخصات این ایدئولوژی را در ساختمان‌ها، ساختارها و طراحی مناظر شهری، بتوان دریافت. ساختمان‌ها نه فقط بازتاب‌دهنده‌ی پروژه‌های سیاسی حکومت هستند، بلکه در حقیقت، ابزار مهمی هستند که حکومت، قدرت و اقتدار خود را با آن تاسیس می‌کند. به بیان دیگر، ارائه مطالعات در این بخش بر مبنای این فرض است که ساختمان شهری پایتخت یکی از مکانیسم‌های کلیدی است که حکومت به وسیله‌ی آن ایدئولوژی خودش را می‌سازد. قدرت‌ش را تولید می‌کند و اقتدار و صلاحیتش را مشروعیت می‌بخشد. از اینرو بازنمایی قدرت و نظام سیاسی حاکم بر جامعه به عنوان یکی از موضوعات تحلیلی مشترک میان معماری و سیاست مورد توجه می‌باشد. تاریخ تحول علوم انسانی شاهد تغییرات مختلف مفهوم قدرت بوده است. نگاه کلاسیک، قدرت را به عنوان روایتی کلان، تجسم یافته در نهاد دولت می‌بیند. در این میان این پژوهش به بررسی تاثیر تفکر کمونیستی بر معماری و شهر می‌پردازد و به دنبال پاسخی برای چگونگی این ارتباط است. روش پژوهش از نوعی کیفی است و با تحلیل به استخراج چگونگی این ارتباط می‌پردازد. یافته‌های پژوهش بیانگر آن است که در هر دوره‌ای که حکومت قدرت داشته است معماری در خدمت این قدرت بوده است در تفکر نظام کمونیستی و حاکمیت فونکسیونالیسم بر معماری و شهرسازی به معنای استعمار و استثمار فضا به نفع قدرت و ثروت است. به عبارتی دیگر اگر معمار نگاه صرف علمی و تکنوکراتیک در طراحی فضا داشته باشد به معنای این است که او وارد فرآیند استعمار فضا به نفع قدرت شده است. دو کشور مورد بررسی در این مقاله روسیه کمونیستی و کره شمالی است.

کلید واژگان: کمونیسم، معماری، سیاست، منظر شهری.